Van Zoelen

door
B. de Keijzer

Inleiding

Door het ontbreken van een moderne genealogie van de familie Van Zoelen uit de Betuwe was het noodzakelijk om in het kader van het onderzoek naar de zoenovereenkomst van 1309 de voorhanden zijnde gegevens over deze familie te verzamelen.[1] Hierbij is geen volledigheid nagestreefd wat vooral betrekking heeft op de jongere generaties. Het geslacht Van Zoelen vangt op basis van de beschikbare archiefbronnen aan met een Otto, heer van Zoelen, ridder (1250-1267).
Een complicerende factor bij het onderzoek was dat de toenaam Zoelen vooral in Utrechtse bronnen als 'Sulen' wordt gespeld wat tot verwarring leidt met de toenaam Zuilen (Zuylen).

Emmen, 2021 (afgesloten 25 augustus).[2]

Versterkte huizen

Zowel in Zoelen als in Avezaath lag een versterkt huis. Beide huizen werden tussen 1290 en 1296 door de volgelingen van de graaf van Vlaanderen ingenomen. In 1355 werden ze door hertog Eduard vernield.[3]

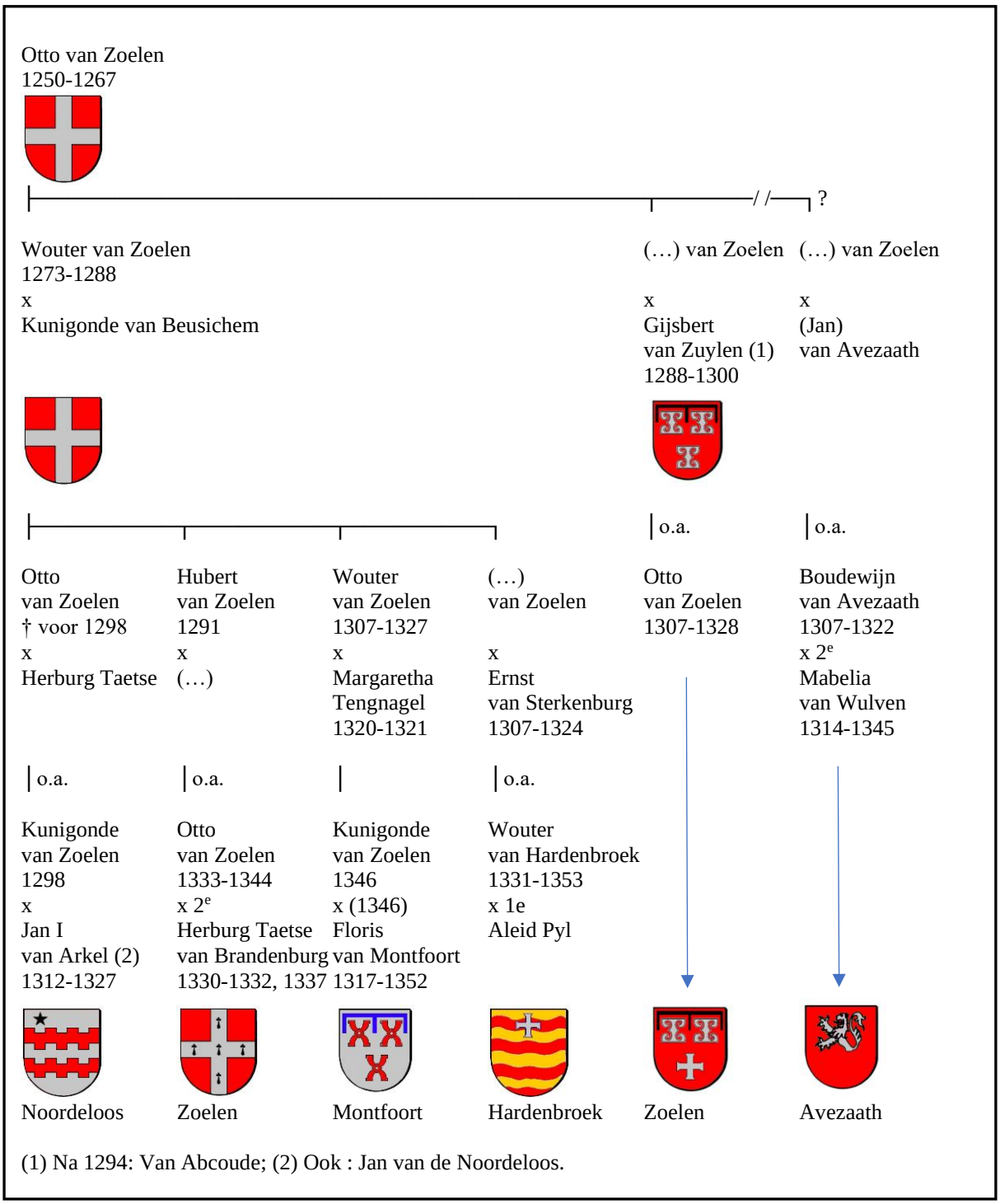
Afb. 1. Het Huis te Zoelen (1728).[4]
(Rijksmuseum)

[1] B. de Keijzer, *Catharina van de Nesse, de vrouw van Willem van Montfoort, en een zoenovereenkomst uit 1309* (Emmen, 2020). Gepubliceerd op HoGenDa.
[2] De eerste gepubliceerd versie van dit artikel is gepubliceerd op 4-7-2020. Eventuele aanvullingen en verbeteringen op deze publicatie s.v.p. richten aan de webmaster van HoGenDa: webmaster@onsvoorgeslacht.nl
[3] Eliëns, Kastelen Gelderland, blz. 244, 248.
[4] Tekening van Cornelis Pronk uit 1728 van de voorkant van het huis te Zoelen van recentere tijd.

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

Heraldiek

Het geslacht Van Zoelen voert als wapen in rood een zilveren kruis.[5] Otto van Zoelen, vermeld 1333-1344, heeft blijkens zijn zegel hermelijnstraatjes aan het wapen toegevoegd. Opvallend is het terugkeren van het zilveren kruis als brisure in de wapens van Wouter van Hardenbroek en Otto van Zoelen, die volledig vernoemd is naar zijn moederlijke grootvader, (geneagram 1).

Geneagram 1. Wapenschouw.

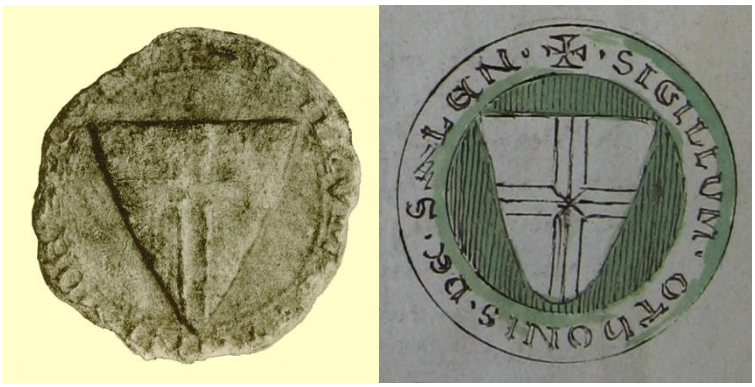
[5] J.B. Rietstap, De wapen van den Nederlandschen Adel (Groningen, 1890), blz. 420.

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

Genealogie

I. *Otto van Zoelen*, heer van Zoelen, ridder (1250), vermeld 1250-1267, kastelein en richter 1250,[6] overl. voor 3 juni 1273.

Hij wordt genoemd in tiental oorkonden, die een periode van 1250[7] tot en met 1267 beslaan.[8] In deze oorkonden treedt hij hoofdzakelijk op als getuige voor de graaf van Gelre. In 1263 was hij bijvoorbeeld getuige bij de verlening van stadsrechten aan Wageningen.[9] Zijn geschonden zegel hangt aan twee oorkonden van 1260[10] en 1263.[11] Naast het zegel van 1263 (afb. 2)[12] is ter vergelijking daarvan een tekening[13] geplaatst.

Afb. 2. Zegel van Otto van Zoelen, ridder (1263).[14]
(Corpus Sigillorum Neerlandicorum)

Kinderen:
1. *Wouter van Zoelen*, volgt II.
2. *(...) van Zoelen*, tr. *Gijsbert van Zuylen (na 1294 van Abcoude)*,[15] ridder (1294), vermeld 1288-1300, zn. van Sweder van Zuylen en Petronella.
3. (verm.) *(...) van Zoelen*, tr. *(Jan) van Avezaath*.

   Het vermoeden dat Bouwewijn en Otto van Avezaath via hun moeder afstammen uit het geslacht Van Zoelen is gebaseerd op de bij elkaar liggende goederen Zoelen en Avezaath, huis te Avezaath is na het overlijden van Otto van Avezaath in bezit gekomen van de familie Van Zoelen en is in het jaar 1402 in bezit van Johan van Zoelen, heer Ottenzoon,[16] en tenslotte de vernoemingsnaam Otto.

---

[6] OGZ no. 717, d.d. 13-3-1250.
[7] OGZ no. 716, d.d. 13-1-1250.
[8] OSU IV no. 1723, d.d. 6-7-1267.
[9] OGZ no. 862, d.d. 12-6-1263.
[10] OGZ no. 835, d.d. 13-5-1260.
[11] OGZ no. 864, d.d. 23-8-1263.
[12] CSN no. 1407, d.d. 23-8-1263.
[13] HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 31, fol. 15, d.d. 23-8-1263.
[14] Beschrijving: 1. omschrift: +·SIGILLVM·OTHONIS·DE·SOLEN
2. kenmerken: rond, - mm, witte was, beschadigd.
3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild.
4. wapen: een kruis.
5. bijzonderheden: het omschrift is grotendeels ontleend aan het getekende zegel.
[15] Een publicatie over het geslacht van Zuylen (Abcoude) is in voorbereiding.
[16] Sloet, Leenaktenboeken-5, no. 117.

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

Uit dit huwelijk:
1. *Boudewijn van Avezaath*,[17] ridder (1311), vermeld 1294/95,[18] 1311-1331, ambtman in de Betuwe 1312,[19] dienstman in de Betuwe 1318,[20] memorie 28 oktober,[21] overl. voor 4 december 1345, tr. 1e *N.N.*, tr. 2e (voor 4 juli 1314) *Mabelia van Wulven*,[22] vermeld 1314-1345, memorie 20 april,[23] overl. voor 25 april 1354, dr. van Ernst II van Wulven en Jutte van Beusichem.
2. *Otto van Avezaath*, knaap (1314), vermeld 1311-1329, tr. *N.N.*, dr. van Johannes Hacke (van Tricht).

In 1311 is er komt er een uitspraak tot stand in een twist tussen heer Boudewijn van Avezaath, Otto, zijn broer, Dirk van Lienden, Steven van Lienden, en hun magen, aan de ene zijde, en Sweder van Boechout, en zij magen aan de andere zijde.[24] Reinoud, graaf van Gelre, verklaart op 1 juli 1314 dat voor hem, de bisschop en Jan van Arkel, Wouter van Keppel, Gijsbrecht van Malsen, Boudewijn van Avezaath en Simon van Benthem, ridders, Dirk van Lienden, Steven van Lienden, Otto van Avezaath en Doij van Maurick, knapen, en anderen op 29 juni jl. verschenen is Jan van Beusichem, zijn leenman, en hem opgedragen heeft het huis te Culemborg en 16 morgen land, waar het huis op staat.[25]

Op 22 mei 1315 wordt Henricus Biirwisch, die borg is, genoemd. Otto van Avezaath zal hem schadeloos houden.[26] Otto ‘de oudere’, zoon van Alard van Buren, verklaart op 22 juli 1316 dat Ywanus en Johannes, broers, zoons van wijlen Johannes Hacke, twee stukken land onder Tricht aan de abdij van Mariënweerd hebben verkocht met toestemming van Otto van Avezaath, namens zijn vrouw, en Steven van Asche, mede namens zijn vrouw.[27] Heer Johannes van Woudenberg, ridder, en Elias, zijn zoon, zijn op 10 oktober 1318 een som geld schuldig aan Otto van Avezaath.[28] Otto van Avezaath, knaap, verklaart op 16 november 1320 100 pond kleine ‘denarii’ schuldig te zijn aan Bernardus Scerpinc, burger te Harderwijk.[29] Otto van Avezaath verklaart op 27 december 1323 40 pond kleine ‘de narii’ schuldig te zijn aan Wolnobus, richter van Veluwe, waarvoor borg staan Wynendus Snider en Hermanus de Clive.[30]

In de oudste lijst van leenmannen van de Graaf van Gelre van 1326 staat vermeld: ‘Item Otte van Avesaet helt thus tot Avesaet alst gelegen is. Item den camp dar bi gelegen, de halt tuisschen ·xii· ende ·xv· margen lands, de gelegen is bi den gemeynen weghe tuisschen Alards lande van Yngen ende enen Henric van Balveren. Item de tienden op

[17] B. de Keijzer, *Van Wulven (Horst, Sterkenburg, Hardenbroek)* (Emmen, 2020). Gepubliceerd op HoGenDa.
[18] Meihuizen, Rekening Gelre, blz. 90.
[19] Kuys, Ambtman, blz. 329, d.d. 13-5-1312.
[20] Nijhoff, Gedenkwaardigheden I, no. 178, d.d. 3-9-1318.
[21] Necrologium Sint Servaes, blz. 165. Oktober: V Kal. (= 28 oktober) Dominus Baudekinus, miles de Avesaet.
[22] B. de Keijzer, *Van Wulven (Horst, Wulverhorst, Sterkenburg, Hardenbroek)* (Emmen, 2020). Gepubliceerd op HoGenDa.
[23] Necrologium Sint Servaes, blz. 124. April: XII Kal. (= 20 april) Domina Mabelia de Wlven.
[24] Immink, Registrum Guidonis, blz. 89, d.d. 1311.
[25] Berkelbach van der Sprenkel, Oorkonden Bisschoppen, no. 291, d.d. 1-7-1314.
[26] Renting, Schepenkist-oorkonden, no. 185, d.d. 23-5-1315.
[27] De Fremery, Cartularium, no. 176, d.d. 22-7-1316.
[28] Renting, Schepenkist-oorkonden, no. 188, d.d. 10-10-1318.
[29] Renting, Schepenkist-oorkonden, no. 206, d.d. 16-11-1320.
[30] Renting, Schepenkist-oorkonden, no. 247, d.d. 27-12-1323.

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

Luttenvelde ende Nywelinc, de gemeinte weren. Item den rode tiende oppen Uterdike, als de leghet, dat verscep ende dat geleyde te Zoelen ende te Hamme'.[31]
In 1329 vindt overdracht plaats van de 'Tetinxweert' dat Otto van Avezaath in achterleen heeft van Arnoud van Zoelen.[32]

II. *Wouter van Zoelen*, heer van Zoelen, ridder (1273), vermeld 1273-1288, overl. voor 21 juli 1291, tr. *Kunigonde van Beusichem*,[33] memorie 11 september,[34] dr. van Hubert II Schenk van Beusichem en Agniese van Vecht.

De opvolger van Otto, heer van Zoelen, zonder enige twijfel zijn zoon, is Wouter, heer van Zoelen, ridder. Hij wordt in zeven oorkonden, lopende over de periode van 1273[35] tot en met 1286, genoemd.[36]

Afb. 3 en 4. Zegels van Wouter van Zoelen, ridder (1273) en (1280).[37, 38]
(Corpus Sigillorum Neerlandicorum)

Tot twee keer toe, namelijk 1273[39] en 1280,[40] is hij borg voor (zijn zwager) Hubert Schenk III van Beusichem, wanneer deze van de kerk en het kapittel van Sint Jan al hun goederen, gelegen in Beusichem, in erfpacht neemt. Aan beide oorkonden hangt zijn zegel, die qua uitvoering van elkaar afwijken (afb. 3)[41] en (afb. 4).[42]

---

[31] Den Hertog, Leenboek Gelre, blz. 108; Sloet, Leenaktenboeken-5, no. 117.
[32] Habets, Thorn, no. 190, d.d. 1329.
[33] B. de Keijzer, *Van Beusichem (Culemborg, Vianen, Van den Waal)* (Emmen, 2021). Gepubliceerd op HoGenDa.
[34] Necrologium Sint Servaes, blz. 155. September: III Jd. (= 11 september) Domina Cunegundis de Sulen.
[35] OSU IV no. 1845, d.d. 3-6-1273. Wouter van Zoelen treedt hier op als getuige voor Hubert van Beusichem wanneer deze van de kerk en het kapittel van Sint Jan al hun goederen te Beusichem voor 15 jaar in pacht neemt.
[36] OGZ no. 1113, d.d. 14-10-1286.
[37] Beschrijving: 1. omschrift: +S'·WALTERI·DE·ZVOLE·MILITIS
2. kenmerken: rond, - mm, bruine was, gaaf.
3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild.
4. wapen: een kruis.
[38] Beschrijving: 1. omschrift: +S'·WALTERI·MILITIS·DE·ZOLE
2. kenmerken: rond, - mm, bruine was, licht beschadigd.
3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild.
4. wapen: een kruis.
[39] OSU IV no. 1845, d.d. 3-6-1273.
[40] OSU IV no. 2019, d.d. 2-1-1280.
[41] CSN no. 1408, d.d. 3-6-1273.
[42] CSN no. 1409, d.d. 2-1-1280.

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

Op 5 april 1282 was hij samen met vele andere edelen borg voor Reinout, graaf van Gelre en hertog van Limburg, die 3.000 Leuvense ponden schuldig was.[43] Verder was hij vooral getuige voor de graaf van Gelre. In 1286 was hij betrokken bij gevechten te Tiel en is toen gevangen genomen.[44] Daarna blijkt hij tijdens de slag van Woeringen, die op 5 juni 1288 plaatsvond, wederom gevangen genomen te zijn.[45]
Hierna zwijgen de oorkonden over hem behalve een postume vermelding. Volgens een oorkonde van 13 januari 1300, waarbij Jan, graaf van Holland en Henegouwen, en Reinout, graaf van Gelre, een verdrag van onderlinge verdediging aangaan, bleek heer Wouter van Zoelen, ridder, schuldig te zijn aan de doodslag op Johannes van Steenvliet, knaap.[46]

Uit dit huwelijk:
1. *Otto van Zoelen*, volgt III-a.
2. *Hubert van Zoelen*, volgt III-b.
3. *Wouter van Zoelen*, volgt III-c.
4. *(…) van Zoelen*, tr. *Ernst van Sterkenburg*,[47] vermeld 1307-1324, zn. van Ernst van Wulven en (…) van Wulven.

III-a. *Otto van Zoelen*, heer van Zoelen, memorie 28 april,[48] overl. voor 18 april 1298, tr. *Herburg Taetse*, memorie 1 augustus.[49]

De toewijzing van de memorie-inschrijvingen verdient in dit geval een nadere toelichting. Allereerst de vermelding van ‘Domina Herburgis Taets, uxor Ottonis de Zolen’ in het necrologium van Sint Servaes op 1 augustus. ‘Domina’ wijst op ‘vrouwe’ in de zin van de echtgenote van een man die heerlijke rechten uitoefent (of uitoefende) (de vrouw van een heer), en hier zonder dat haar man ridder is. Daarom is dit gegeven gekoppeld aan Otto, heer van Zoelen, overleden voor 18 april 1298.

Ook de memorie-inschrijving van ‘Otto de Zulen’ op 28 april komt daarin voor, waarbij op die dag achtereenvolgens worden genoemd:
1. Agnes, abbatissa in Reynsburg [= Agnes van Holland, † 22 april 1228[50]]
2. Otto de Sulen [geen ridder]
3. Dominus Hermannus Toetelaer [= Herman Teutelart, erfschepen van Utrecht, vermeld 1286[51]-1310,[52] overl. voor 1313[53]]

Op basis van de opeenvolgende inschrijvingen kan geconcludeerd worden dat deze Otto van Zoelen voor het jaar 1313 moet zijn overleden. De enige die daarvoor in aanmerking komt is de heer Van Zoelen, die voor 1298 moet zijn overleden en geen ridder was. Opmerkelijk is dat voor zijn naam de titulatuur voor heer (dominus) van een heerlijkheid ontbreekt.

---

[43] RA Gent, Archief graven van Vlaanderen, inv.nr. 762, d.d. 5-4-1282. Mededeling de heer H.J.J. Vermeulen.
[44] Willems, Rymkroniek, blz. 110 (vers 2899).
[45] Willems, Rymkroniek, blz. 255 (vers 6919).
[46] Nijhoff, Gedenkwaardigheden I, no. 68, d.d. 13-1-1300.
[47] B. de Keijzer, *Van Wulven (Horst, Wulverhorst, Sterkenburg, Hardenbroek)* (Emmen, 2020). Gepubliceerd op HoGenDa.
[48] Necrologium Sint Servaes, blz. 126: April IIII Kal (= 28 april) Otto de Sulen.
[49] Necrologium Sint Servaes, blz. 145: Augustus Kal. (= 1 augustus) Domina Herburgis Taets, uxor Ottonis de Zolen.
[50] Dek, Graven van Holland, blz. 14.
[51] OSU IV no. 2264, d.d. 12-3-1286.
[52] Immink, Registrum Guidonis, blz. 183, d.d. 24-6-1310.
[53] HUA, Archief Bisschoppen, inv.nr. 350, d.d. 21-9-1313.

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

Op 18 april 1298 werd de oudste dochter van Otto, heer van Zoelen, beloofd aan de zoon van Arnoud van Arkel, die daarom als voogd werd aangesteld en de goederen van haar in beheer kreeg waarvan de tekst hierna volgt.[54]

Uit dit huwelijk:

1. *Kunigonde van Zoelen*, vrouwe van Zoelen, vermeld 1298, memorie 9 juni,[55] tr. *Jan I van Arkel (Jan van de Noordeloos)*,[56] heer van Noordeloos, knaap (1318), vermeld 1312-1327, overl. voor 1329, memorie 18 mei,[57] zn. van Arnoud I van Arkel, heer van Noordeloos, en Aleid de Cock.
2. *Jutte van Zoelen*, vermeld 1320, 1322, tr. *Jan van Brandenburg*, ridder (1325), won. Utrecht (1316), vermeld 1316-1328,[58] baljuw en rentmeester van het land van Woerden (1325-1326),[59] overl. tussen 1328 en 30 oktober 1330.

   Op 21 maart 1316 wordt Jan van Brandenburg, wonende te Utrecht, na koop beleend met de Hof te Velde bij Bisschopshorst, en de oosterkamp, gerecht, tijns en tiende, mannen en toebehoren, die de leenheer houdt van de graaf van Bentheim, evenals de tiende in de 'Marck', die de leenheer houdt van het Sticht, een tiende op 'Heimenberg', en een tiende in 'Remerchtinghen', die de leenheer houdt van het Sticht, en een tiende in de 'Nude', die de leenheer houdt van het Sticht, en tenslotte de tiende van 'Ziesteroever', die leenheer houdt van het Sticht.[60] Willem (van Duivenvoorde), kamerling van de leenheer, wordt op 15 april 1318 voor zijn leven beleend met 25 pond op de tol van Niemandsvriend bij overdracht door Jan van Brandenburg, burger van Aken.[61]

   In 1322 heeft heer Jan van Brandenburg in zijn rekening 6 à 7 morgen land, gelegen in het ambacht Bodegraven, gelost.[62] Op 8 april 1325 wordt Willem van Berwaarde, nadat het leen was verbeurd, opnieuw beleend op voorspraak van heer Jan van Brandenburg, baljuw en rentmeester van Woerden, en Engelbert, rentmeester van Noord-Holland.[63] De bisschop en graaf Willem III beloven op 12 mei 1325 Steven van Zuilen, heer van Zuilen, zijn huis met alles wat ertoe behoort te zullen teruggeven op 7 augustus a.s. ook al heeft hij de bisschop en de graaf betrokken in de strijd tussen hem en heer Jan van Brandenburg.[64] Op 30 mei 1325 verpandt de bisschop het rentmeesterschap van 'deze zijde van de IJssel' aan heer Steven van Zuilen, ridder, behoudens het recht dat heer Jan van Brandenburg heeft op de tol van Rhenen.[65]

---

[54] A. Kemp, *Leven der doorluchtige heeren van Arkel ende jaarbeschrijving der stad Gorinchem* (Gorinchem, 1656), blz. 52. Transcriptie (bijlage no. 2).
[55] Necrologium Sint Servaes, blz. 134. Juni: V Jd. (= 9 juni) Cunegundis domicella de Sulen.
[56] B. de Keijzer, *Van Noordeloos (uit Arkel)* (Emmen, 2020). Gepubliceerd op HoGenDa.
[57] Necrologium Sint Servaes, blz. 130. Mei: XV Kal. (= 18 mei) Obiit Johannes de Noordeloes, frater Elysabet.
[58] Smit, Rekeningen VIII, blz. 33 (voetnoot).
[59] Smit, Rekeningen VIII, blz. 145; NA, Archief Graven van Holland inv.nr. 398, fol. 9, no. 64, d.d. 19-6-1326.
[60] Kort, Leenkamer Sterkenburg, leen 39, 40, 41 (Rhenen), 62 (Wageningen) en 65 (Zeist); Muller, Regesten Bisschoppen, no. 304, d.d. 21-3-1316.
[61] Kort, Grafelijke lenen Alblasserwaard, blz. 51 (leen 63), d.d. 15-4-1318.
[62] Kort, Grafelijke lenen Woerden-1, blz. 14 (leen 14), d.d. 1325 (= 13-8-1322).
[63] Kort, De Hamme, blz. 150 (leen 136), d.d. 8-4-1325.
[64] NA, Archief Graven van Holland, inv.nr. 401, fol. 14, no. 65, resp. inv.nr. 402, fol. 14v, no. 64, d.d. 12-5-1325; Berkelbach van der Sprenkel, no. 651, d.d. 12-5-1325.
[65] Muller, Registers en rekeningen I, blz. 29, no. 33, d.d. 30-5-1325.

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

In het jaar 1326 blijkt dat de bisschop een schuld heeft van 1.600 pond aan heer Jan van Brandenburg, waarop 600 pond wordt afbetaald.[66] Op 30 maart 1326 verleent graaf Willem III aan heer Jan van Brandenburg en diens broers Gijsbrecht en Herman vrijgeleide voor zijn landen gedurende twee jaren.[67]

Op 30 oktober 1330 verklaart graaf Willem III dat Jutte, vrouwe van Brandenburg, de achterstallige sommen in verband met de lijftocht die zij had gekregen van wijlen heer Jan van Brandenburg volledig heeft uitgekeerd alsmede de som voor het lopende jaar; op haar verzoek wordt de oorkonde mede bezegeld door haar bloedverwant heer Ghijsbrecht, heer van IJsselstein.[68]
De graaf had per brief, gedateerd 30 oktober 1330 (zie hiervoor), kenbaar gemaakt dat de vrouwe van Brandenburg nog een bedrag tegoed had van 50 pond, waarvan de betaling in de rekening van Jan heren Gilliszoon, rentmeester van Zuidholland, over het jaar 1331 in verantwoord.[69]

Graaf Willem III, die aan jonkvrouw Herburg Taetse en Aleid, kinderen van heer Jan van Brandenburg, ridder, in totaal 2.500 pond schuldig is, kent hen op 31 oktober 1330 jaarlijks 250 pond toe uit de tol van Ammers totdat de schuld is afbetaald, welke jaarrente door jonkvrouw Herburg en Aleid met zijn toestemming als een lijftocht wordt geschonken aan hun moeder ‘ver’[70] Jutte, vrouwe van Brandenburg, met de bepaling dat zij aan haar 250 pond per jaar zullen uitkeren uit andere opbrengsten vanaf het moment dat hij de genoemde 2.500 pond heeft afbetaald.[71] Op 23 april en 24 april 1331 volgen soortgelijk akten als hiervoor genoemd, genoemd hun oom Gijsbrecht van Brandenburg.[72] Op 8 augustus 1332 worden Herburg Taetse en Aleid, dochters van heer Jan van Brandenburg, en dienst echtgenote ‘ver’ Jutte van Zulen (= Zoelen), bevestigd in het leen, te lossen met 2.500 pond, dit alles behoudens met lijftocht voor hun moeder.[73] Op 9 augustus 1332 bevestigt graaf Willem III de lijftocht die Herburch Taetse en Aleid, dochters van heer Jan van Brandenburg, aan hun moeder ‘ver’ Jutte van Zulen (= Zoelen) hebben geschonken.[74]

Op 27 november 1337 beleent Simon, graaf van Bentheim, Otto van Zoelen, ridder, als voogd van zijn vrouw, met het goed dat heer Jan van Brandenburg in leen had.[75]
In de rekening van Jan Symonsz. van Bisanten, rentmeester van Zuidholland, over het boekjaar 1 augustus 1342 en 1 augustus 1343, wordt het volgende onder de uitgaven geboekt: ‘Item Laurens Eelants ghegheven tot haren Diederix behoef van Mathenesse van sinen leene uter tollen t’Ammers, die hi cofte jeghens haren Jans kinder van Brandenborgh, doen die termine of was van der eenre helft tot Sinte Martijns misse in

[66] Muller, Registers en rekeningen I, blz. 47ev, no. 53, d.d. 1326.
[67] NA, Archief Graven van Holland, inv.nr. 398, fol. 9, no. 63, d.d. 30-3-1326.
[68] NA, Archief Graven van Holland, inv.nr. 289, fol. 54-54v, no. 350, resp. inv.nr. 290, fol. 68-68v, no. 361, d.d. 30-10-1330.
[69] Hamaker, Rekeningen I, blz. 141.
[70] Dit betekent: ‘weduwe van een ridder’.
[71] NA, Archief Graven van Holland, inv.nr. 290, fol. 68v, no. 362, d.d. 31-10-1330.
[72] NA, Archief Graven van Holland, inv.nr. 289, fol. 55v, no. 376, resp. inv.nr. 290, fol. 70v, no. 379, d.d. 23-4-1331; Kort, Grafelijke lenen Krimpenerwaard, blz. 327 (leen 5), d.d. 24-4-1330 (= 23-4-1331).
[73] NA, Archief Graven van Holland, inv.nr. 289, fol. 58v, no. 407, resp. inv.nr. 290, fol. 75, no. 400, d.d. 8-8-1332; Kort, Grafelijke lenen Krimpenerwaard, blz. 327 (leen 5), d.d. 8-8-1332.
[74] NA, Archief Graven van Holland, inv.nr. 289, fol. 58v, nr. 408, resp. inv.nr. 290, fol. 75-75v, nr. 412, d.d. 9-8-1332.
[75] NA, Archief van de Nassauschen Domeinraad, deel I, inv.nr. 1267, d.d. 27-11-1337. Transcriptie (bijlage no. 3).

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

den winter int jaer (13)42 ende van der ander helft tot Onser Vrouwendag te Lichtmisse dat selve jaer, in scilden, eenen scilt gherekent voor 12 sc., 125 pond Holl.'.[76]
Beatrix, dochter van heer Willem van Duivenvoorde, wordt op 20 juni 1346 beleend met het goed Zwaluwe in ruil voor 250 pond op de tol van Ammers, die zij kocht van Dirk van Mathenesse, ridder, en die het op zijn beurt kocht van de kinderen van heer Jan van Brandenburg.[77]

Uit dit huwelijk:
1. *Herburg Taetse van Brandenburg*, vermeld 1330-1332, 1337, tr. (voor 27 november 1337) *Otto van Zoelen* (zie: IV-a).
2. *Aleid van Brandenburg*, vermeld 1330-1332.

3. *(...) van Zoelen*, tr. *Werner (Wenemar) van Tiel*,[78] knaap (1344), ridder (1350), vermeld 1342-1346, rentmeester van de hertog van Gelre (1342),[79] richter in de Bommeler- en Tielerwaard (1343),[80] overl. 1350 (vermoord bij Nijmegen).[81]

Alienora, hertogin van Gelre, en haar zoon Reinoud II van Gelre, hertog, bekrachtigen op 10 november 1344 het huwelijksverdrag dat op 9 november met Isabelle, zuster van graaf Willem IV van Holland, was gesloten. Onder de zegelaars van Gelderse zijde wordt Wennemar van Tiel, knaap, vermeld.[82] Werner van Tiel is als borg mede aanwezig bij het opstellen van het huwelijkscontract, gedateerd 23 februari 1346, tussen van Floris van Montfoort en Kunigonde van Zoelen, en zegelde (afb. 5) de oorkonde.[83]

Afb. 5. Zegel van Werner van Tiel, knaap (1346).[84]
(Het Utrechts Archief, foto auteur)

[76] Hamaker, Rekeningen I, blz. 251.
[77] Kort, Grafelijke lenen Zuid-Holland, blz. 40 (leen 7), d.d. 20-6-1346.
[78] B. de Keijzer, *Catharina van de Nesse, de vrouw van Willem van Montfoort, en een zoenovereenkomst uit 1309* (Emmen, 2020). Gepubliceerd op HoGenDa.
[79] Nijhoff, Gedenkwaardigheden I, no. 385, d.d. 22-3-1342.
[80] De Fremery, Cartularium Mariënweerd, no. 524, d.d. 11-5-1343.
[81] Kuys, Tielse Kroniek, blz. 116.
[82] Prevenier, Dagvaarten I, no. 69, d.d. 10-11-1344.
[83] HUA, Heerlijkheidsarchief Montfoort, inv.nr. 147-2, d.d. 23-2-1346.
[84] Beschrijving: 1 omschrift: ·S·WER/NER*D/E·TY(LA)
2. kenmerken: rond, ca. 22 mm, zwarte was, beschadigd.
3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een sierboogdriepas versierd met een roos, geplaatst op een driehoek.
4. wapen: drie halve leeuwen (2:1).

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

Op 6 december 1346 beloofden Werner van Tiel (Wenemar van Tyle) en zijn zoon Otto aan bisschop Jan van Arkel dat zij binnen een maand na zijn aanmaning 40 pond zullen beleggen in land, gelegen in Neder Betuwe of Zandwijk, welke som zij en hun erfgenamen van de bisschop zullen houden als een onversterfelijk borgleen van Ter Horst.[85]

Zijn zoon, Otto van Tiel, kreeg samen met zijn *vrienden* op 24 februari 1351 de tollen te Tiel en Herwijnen in pand.[86]

Uit dit huwelijk:
1. *Otto van Tiel*, vermeld 1346-1351.

III-b. *Hubert van Zoelen*, knaap (1291), vermeld 1291, overl. voor 18 april 1298.

Op 21 juli 1291 werd Hubert van Zoelen, knaap, beleend door Reinout, graaf van Gelre, met het stenen huis en omliggend land binnen de gracht, gelegen te Avezaath, evenals de novale tienden in de parochie Avezaath.[87] Dit is helaas zijn enige levensteken.
Omdat hij geen rol speelt toen op 18 april 1298 de oudste dochter van zijn broer, Otto, heer van Zoelen, werd beloofd aan de zoon van Arnoud van Arkel, ligt het voor de hand dat hij voor die tijd is overleden.[88]

Kinderen:
1. *Otto van Zoelen*, volgt IV-a.
2. *Wouter van Zoelen*, volgt IV-b.

IV-a. *Otto van Zoelen*, ridder (1333), vermeld 1333-1344, landdrost van de graaf van Gelre 1335,[89] 1336,[90], 1337,[91] scheidrechter voor de graaf van Gelre 1337,[92] beleend voor zijn vrouw met het hof te Velde 1337, ambtman in de Neder-Betuwe 1343-1344,[93] tr. 1e *N.N.*, tr. 2e (voor 27 november 1337) *Herburg Taetse van Brandenburg*, vermeld 1330-1332, 1337, dr. van Jan van Brandenburg en Jutte van Zoelen.

Op 21 maart 1316 verkocht Everard van Stoutenburg aan Jan van Brandenburg, burger van Utrecht, o.a. het hof te Velde, leenroerig aan de graaf van Bentheim, waarvan in 1346 een vidimus werd afgegeven.[94] Op verzoek van Jan van Brandenburg legde Elias van Woudenberg op 19 maart 1321 een verklaring af over het leencomplex en vanwege het feit dat ver Machteld, vrouwe van Woudenberg, zijn stiefmoeder, haar lijftocht op dit goed heeft door haar eerste man, heer Hendrik van Stoutenburg zaliger, gevestigd en dat bevestigd was door de graaf van Bentheim.[95] Op 27 november 1337 beleende Simon, graaf van Bentheim, heer Otto van Zoelen,

[85] Muller, Regesten Bisschoppen, no. 798, d.d. 6-12-1346.
[86] Nijhoff, Gedenkwaardigheden II, no. 50, d.d. 24-2-1351.
[87] Geldersarchief, Diverse charters en aanwinsten (toegangsnummer 0510), inv.nr. 2, d.d. 4-7-1307 (vidimus van een oorkonde van 21-7-1291). Transcriptie (bijlage no. 1).
[88] A. Kemp, *Leven der doorluchtige heeren van Arkel ende jaarbeschrijving der stad Gorinchem* (Gorinchem, 1656), blz. 52.
[89] Van Schilfgaarde, Bergh, no. 77, d.d. 30-6-1335.
[90] HUA, Ridderlijke Duitsche Orde, inv.nr. 1700-3, d.d. 23-1-1336. Met het zegel van Otto van Zoelen.
[91] Van Spaen, Oordeelkundige inleiding III, blz. 393.
[92] Nijhoff, Gedenkwaardigheden I, no. 318, d.d. 29-8-1337.
[93] Kuys, Ambtman, blz. 341, d.d. 13-11-1343 en 21-11-1344.
[94] HUA, Archief Ten Dom, inv.nr. 304, d.d. 21-3-1316 (vidimus d.d. 1346).
[95] HUA, Archief Domkapittel inv.nr. 4229, d.d. 18-3-1321.

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

ridder, met het goed dat heer Jan van Brandenburg van hem placht te houden en afkomstig van ‘die van Stoutenberch’ en waarop zijn vrouw haar lijftocht op had.[96]

Heer Otto van Zoelen, ridder, werd samen met zijn broer Wouter van Zoelen, in 1333 beleend met het gemaal van Wadenoijen, Drumpt, Avezaath en Hamme.[97] Op 27 maart 1335 maakte Reinout, graaf van Gelre, zijn testament, dat bevestigd wordt door zijn echtgenote, vele edellieden, onder wie Otto van Zoelen, ridder, knapen en steden.[98] Precies een jaar later blijkt Reinout, graaf van Gelre, een geldbedrag van 43.000 pond te hebben geleend van de bisschop van Utrecht. De oorkonde wordt door niet minder dan zeventien edelen, waar onder Otto van Zoelen, ridder, en drie steden bezegeld.[99]

Op 31 mei 1342 beloofden Arend van Arkel, Otto van Zoelen, ridders, Hubert heer Ottenzoon, en Hubert Woutersz. van Zoelen, knapen, heer Willem van Dongen, heer Willemsz. van Duivenvoorde, ridder, te zullen vrijwaren voor alle goederen, gelegen te Woudrichem, die Brien van Honswijk, knaap, aan hem verkocht heeft.[100] Aan de oorkonde hangen drie vrijwel gave zegels (afb. 6, 7 en 9) van leden van de familie van Zoelen.

Afb. 6. Zegel van Otto van Zoelen, ridder (1342).[101]
(Nationaal archief, foto H. den Hertog)

Hij bezat de tienden van Ravenswaaij, leenroerig aan de hofstede Woudenberg, in leen. Deze tienden blijken op 2 juni 1409 in het bezit te zijn van zijn zoon heer Otto van Zoelen, en op 28 januari 1414 van zijn kleinzoon Hubert van Zoelen, die de tienden op 28 februari 1414 overdroeg aan Otto van Heukelum heer Ottensz.[102]

Uit het eerste huwelijk:
1. *Hubert van Zoelen heer Ottensz.*, volgt V.

---

[96] NA, Archief Nassausche Domeinraad, deel I, inv.nr. 1267, d.d. 27-11-1337.
[97] Van Spaen, Oordeelkundige inleiding III, blz. 392. Hij verwijst naar ‘Hof, Memorie van Dieren’.
[98] Nijhoff, Gedenkwaardigheden II, d.d. 27-3-1335.
[99] HUA, Archief Bisschoppen, inv.nr. 384, d.d. 27-3-1336.
[100] NA, Archief Nassausche Domeinraad, deel I, inv.nr. 552, d.d. 31-5-1342.
[101] Beschrijving: 1. omschrift: +S’·OTT/ONIS·DE·SO/LEN·MILI/TIS
2. kenmerken: rond, - mm, groene was, licht beschadigd.
3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild geplaatst op een sierboogdriehoek versierd met een rondje, geplaatst op een driehoek.
4. wapen: een kruis beladen met vijf hermelijnstaartjes.
[102] Kort, Leenkamer Gaasbeek, blz. 204 [leen 3].

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

V. *Hubert van Zoelen heer Ottensz.*, knaap (1342), ridder (postuum), getrouwe man van de heer van Buren 1342, zegelde 1342.

Alart, heer van Buren, verklaart op 25 april 1342 dat Steven van den Gheer hem opgedragen heeft ruim 25 morgen land onder Buurmalsen, evenals een hofstad met een stuk land aldaar, beide door hem in leen gehouden, waarbij Willem die Ridder, zoon van Steven van den Gheer, zijn neef, afstand doet van zijn rechten daarop. Na uitspraak van de leenmannen mag de heer van Buren er vrijelijk over beschikken, die daarop de goederen in volle eigendom schenkt aan de abdij Mariënweerd. Hierbij waren onder andere aanwezig als getrouwe mannen Otto van Buren, oudoom, Hac van Malsen, neef, en Hubert heer Ottenzoon van Zoelen, neef.[103] Hij zegelde op 31 mei 1342 (zie hiervoor).[104]

Afb. 7. Zegel van Hubert van Zoelen, ridder (1342).[105]
(Nationaal Archief, foto H. den Hertog)

Kinderen:

1. *Otto van Zoelen*, knaap (1368), ridder (1376), vermeld 1368-1409, genoemd 1368,[106] aangeslagen in de schatting onder Kerk Avezaath 1369,[107] bezegelde de zogenaamde zoenbrief 1376,[108] vermeld in een belending 1400,[109] beleend met een hofstad met tiende in Kerk Avezaath 1402,[110] leenman van de tienden van Ravenswaaij 1409, overl. voor 1410.

   Kinderen:
   1. *Hubert van Zoelen*, vermeld 1407, verkrijgt samen met zijn broer vrijgeleide 1409,[111] leenman van de tienden van Ravenswaaij 1414.

---

[103] De Fremery, Cartularium, no. 512, d.d. 25-4-1342.
[104] NA, Archief Nassausche Domeinraad, deel I, inv.nr. 552, d.d. 31-5-1342.
[105] Beschrijving: 1. omschrift: [+S·]HVB[ERT·VA]N·SVVLEN·H·OTTENSOE[N]
2. kenmerken: rond, - mm, groene was, licht beschadigd.
3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild gevat in een rondboogdriepas versierd met attributen, geplaatst op een omgekeerde driehoek.
4. wapen: een kruis beladen met vijf hermelijnstaartjes en over alles heen een barensteel van vijf hangers.
[106] HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nrs. 171 t/m 173, blz. 739 (links): 'Otte heren Hubertssone van Soelen'.
[107] Van Doorninck, Schatting, blz. 167. In de hoogste categorie van 8 pond.
[108] Nijhoff, Gedenkwaardigheden III, no. 29, d.d. 2-11-1376.
[109] Van Doorninck, Akten Gelre en Zutphen-3, blz. 15, d.d. 26-4-1400: 'heer Otte van Zoelen'.
[110] Sloet, Leenaktenboeken-5, blz. 315 [leen 125].
[111] HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nrs. 171 t/m 173, blz. 739 (links).

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

2. *Johannes van Zoelen*, beleend met het huis tot Avezaath 1402,[112] verkrijgt vrijgeleide 1409, beleend met de hofstad met tiende in Kerk Avezaath na dode van zijn vader 1410, zegelde 1422, schepen van Tiel 1435.[113]

Op 20 mei 1422 verkocht 'Cristyn, die wilneer wittelick wijff was Willems van Tule Heren Ghijsberts soens' aan Dirk Riquijnsz. 3 morgen land, gelegen in het maalschap van Zoelen op de Overslagen, waarbij onder andere Jan van Zoelen op haar verzoek de brief bezegelde.[114] Zijn zegel (afb. 8) hangt aan het charter.

Afb. 8. Zegel van Jan van Zoelen (1422).[115]
(HUA, foto Ridderlijke Duitsche Orde)

2. *Wouter van Zoelen*, knaap (1369), aangeslagen in de schatting onder Kerk Avezaath 1369,[116] genoemd in de landvrede 1377,[117] vrije dienstman 1386.[118]

Hij werd op 9 december 1369 beleend na opdracht uit eigen door de hertog van Gelre met de tienden van Avezaath, genaamd 'Grasebroec'.[119]

IV-b. *Wouter van Zoelen*, vermeld 1333, overl. voor 31 mei 1342.

Kind:

1. *Hubert Woutersz. van Zoelen*, knaap (1342), zegelde 1342, 1343, richter in de Nederbetuwe 1357,[120] aangeslagen in de schatting onder Oud Avezaath 1369,[121] genoemd in de landvrede 1377,[122] bezat leengoederen onder Oud Avezaath 1396.

---

[112] Sloet, Leenaktenboeken-5, blz. 299 [leen 117].
[113] J-Th. De Raadt, *Sceaux Armoriës, Tome III* (Bruxelles, 1900), blz. 424. Hij zegelde met hetzelfde wapen als in 1422.
[114] HUA, Ridderlijke Duitsche Orde, inv.nr. 2986, d.d. 20-5-1422.
[115] Beschrijving: 1. omschrift: SI[G']/LVM/IAN/VAN/[ZVL]/EN
2. kenmerken: rond, ca. 25 mm, bruine was, beschadigd.
3. zegelbeeld: een gotisch schild gevat in een spitsboogdriepas, geplaatst op een driehoekvormige sierlijst.
4. wapen: een gearceerd kruis met in de rechterbovenhoek een zuil.
[116] Van Doorninck, Schatting, blz. 168. In de hoogste categorie van 8 pond.
[117] Nijhoff, Gedenkwaardigheden III, no. 31, d.d. 6-1-1377.
[118] Nijhoff, Gedenkwaardigheden III, no. 114, d.d. 25-6-1386.
[119] Van Schilfgaarde, Culemborg, no. 229, d.d. 9-12-1369.
[120] HUA, Verzameling Van Buchel-Booth, inv.nr. 10, fol. 83v-84, d.d. 23-6-1357. Het afgetekende zegel stemt overeen met het zegel dat hij in 1342 gebruikte.
[121] Van Doorninck, Schatting, blz. 166. In de hoogste categorie van 8 pond.
[122] Nijhoff, Gedenkwaardigheden III, no. 31, d.d. 6-1-1377.

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

Hij zegelde op 31 mei 1342 (zie hiervoor).[123] Op 2 oktober 1343 droeg Wouter die Koc Willemsz. van Malborch zijn rechten op 1/3e van de tienden van Avezaath, in leen gehouden van Jan van Bentheim, op aan Roelof die Koc, zijn broer, hem toegewezen bij broederscheiding ten overstaan van Hubert van Zoelen Woutersz. en Wouter die bastaard van Wouter van Zoelen, als leenmannen van Jan van Bentheim.[124] Aan het charter hangen de nog zeer gave zegels van Hubert van Zoelen (afb. 11), gelijk aan het zegel, waarmee hij ook in 1342 zegelde, en van Wouter de bastaard (afb. 12).

Afb. 9. Zegel van Hubert van Zoelen, knaap (1342).[125]
(Nationaal archief, foto H. den Hertog)

Afb. 11. Zegel van Hubert van Zoelen, knaap (1343).[126]
(Geldersarchief, foto auteur)

Hij bezat in 1396 in leen van heer Jan van Arkel een niet nader bepaald eigendom,[127] gelegen naast 6 morgen land met de daarop staande hofstede, genaamd ‘Oden hofstede’, dat leenroerig was aan Culemborg, gelegen in Oud Avezaath.[128] Beide lenen vererfden op zijn dochter Wouter van Avezaath.

Kind (dochter):
1. *Wouter van Avezaath*, beleend met de leengoederen van haar vader.

---

[123] NA, Archief Nassausche Domeinraad, deel I, inv.nr. 552, d.d. 31-5-1342.
[124] Geldersarchief, Heerlijkheid Nederhemert 1, inv.nr. 6, d.d. 2-10-1343.
[125] Beschrijving: 1. omschrift: +S’·HVBERT·VAN·SVVLEN
2. kenmerken: rond, - mm, groene was, licht beschadigd.
3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild.
4. wapen: in een gearceerd veld een kruis beladen in het midden met een vogeltje.
[126] Beschrijving: 1. omschrift: +S’·HVBERT·VAN·SVVLEN
2. kenmerken: rond, - mm, bruine was, gaaf.
3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild.
4. wapen: in een gearceerd veld een kruis beladen in het midden met een vogeltje.
[127] Kort, Leenkamer Arkel-3, blz. 49 [leen 1].
[128] Kort, Leenkamer Culemborg, blz. 71 [leen 196].

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

Bastaard:
2. *Wouter, bastaard van Hubert van Zoelen*, leenmangetuige 1342, 1388.[129]

Afb. 10. Zegel van Wouter de bastaard van Wouter van Zoelen (1342).[130]
(Geldersarchief, foto auteur)

III-c. *Wouter van Zoelen*, knaap (1307), vermeld 1307-1327, dienstman in de Betuwe 1318,[131] ambtman in de Betuwe 1327,[132] tr. *Margaretha Tengnagel*, vermeld 1320-1321, dr. van Nicolaas Tengnagel, ridder, vermeld 1281-1286.[133]

Op 19 oktober 1307 is Wouter van Zoelen getuige bij de belening van Jan van Beusichem, heer van Culemborg, knaap, met het huis te Maurik voor Hubert, zijn wettige zoon bij Margaretha, dochter van wijlen heer Gerard van Maurik, ridder.[134] Vermoedelijk in het zelfde jaar is hij borg voor Sweder van Abcoude in verband met de geschillen die zijn ontstaan bij de uitvoering van het huwelijkscontract, gesloten tussen zijn zuster Petronella en Jan van Beusichem, heer van Culemborg.[135]

Op 17 juli 1308 wordt een kwestie afgewikkeld, waaruit blijkt dat er een conflict was ontstaan tussen de rechter van Nijmegen c.a., enerzijds, en Boudewijn van Avezaath, Wouter van Zoelen en hun vrienden, anderzijds, over de betaling van 1.800 pond aan de graaf van Gelre.[136] Op 21 oktober 1308 blijkt hij 100 pond schuldig te zijn aan de bisschop van Utrecht, waarbij als borgen worden genoemd Otto van Zoelen (zijn neef) en Ernst van Sterkenburg (zijn zwager).[137] In 1310 zegelde hij een oorkonde voor Allard van Buren en zijn zoon Otto.[138] In 1311 is er een uitspraak over een twist, die geweest is tussen Boudewijn van Avezaath, Otto, zijn broer, Dirk- en Steven van Lienden, en hun magen en hun helpers, enerzijds, en Sweder van Boechout, en

---

[129] Kort, Leenkamer Hof van Zoelen, blz. 232. Leenman van wie geen belening bekend is.
[130] Beschrijving: 1. omschrift: +S'·WOVTER·VAN·SOELEN
2. kenmerken: rond, - mm, bruine was, gaaf.
3. zegelbeeld: een vroeggotisch schild.
4. wapen: een kruis met daar overheen een smalle linkerschuinbalk.
[131] Nijhoff, Gedenkwaardigheden I, no. 178, d.d. 3-9-1318.
[132] Kuys, Ambtman, blz. 329, d.d. 31-7-1327.
[133] B. de Keijzer, *Catharina van de Nesse, de vrouw van Willem van Montfoort, en een zoenovereenkomst uit 1309* (Emmen, 2020). Gepubliceerd op HoGenDa.
[134] Van Doorninck, Akten Gelre en Zutphen-4, blz. 33-36, d.d. 19-10-1307.
[135] Immink, Registrum Guidonis, blz. 178. De uitspraak in het geschil moet in ieder geval voor 11 juli 1308 plaatsgevonden hebben, vermoedelijk 1307.
[136] Nijhoff, Gedenkwaardigheden I, no. 100, d.d. 17-7-1308.
[137] Immink, Registrum Guidonis, blz. 64, d.d. 21-10-1308.
[138] Van Schilfgaarde, Culemborg, no. 29, d.d. 24-6-1310. Zegel verloren.

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

zijn magen en helpers, anderzijds. De ‘rechter orkonde’ zal o.a. door Wouter van Zoelen bezegeld worden.[139] Vermoedelijk is hij de zelfde die op 29 oktober 1317 een bedrag van 100 pond schuldig blijkt te zijn.[140]

Op 8 mei 1320 droegen Wouter van Zoelen en Margaretha, zijn vrouw, aan de ‘commendator’ en de broeders van het gasthuis van Sint Johannes van Jeruzalem in Arnhem, verschillende goederen, gelegen in de kerspel Hoesden, over.[141] De verkoop werd op 21 juli 1321 door Godfried Tengnagel, ridder, Nicolaas en Sanders, zijn zoons, evenals voor de afwezige minderjarige kinderen, bevestigd.[142]

Uit dit huwelijk:

1. *Kunigonde van Zoelen*, vermeld 1346, tr. (huwelijkscontract 23 februari 1346) *Floris van Montfoort*,[143] vermeld 1317[144]-1352,[145] zn. van Sweder I van Montfoort en Catharina, bastaarddochter van graaf Floris V.

[139] Immink, Registrum Guidonis, blz. 89, d.d. 1311.
[140] Renting, Schepenkist-oorkonden, no. 181, d.d. 29-10-1317.
[141] Loeff, Commanderij, no. 42, d.d. 8-5-1320.
[142] Loeff, Commanderij, no. 44, d.d. 21-6-1321.
[143] B. de Keijzer, *Van Montfoort (Burggraven) (Weden, Rode)* (Emmen, 2020). Gepubliceerd op HoGenDa.
[144] Fruin, Archief Montfoort, no. 17, d.d. 23-8-1317.
[145] HUA, Stad Utrecht, raad 1122-1577, inv.nr. 394, d.d. 23-9-1352.

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

Bijlage

Transcriptie van akten en oorkonden ontleend aan publicaties, afschriften en originele oorkonden geplaatst op chronologisch volgorde die verzameld zijn voor het samenstellen van de genealogie. Bij twijfel wordt geadviseerd het origineel te raadplegen.

1. Belening Hubert van Zoelen, knaap, met het huis in Avezaath, d.d. 21-7-1291.[146]

Nos Henricus Dei gratia abbas Insule beate Marie virginis notum facimus vniuersis presentes litteras inspecturis salutem et rei geste cognoscere veritatem. Nouerint vniuersi ac singuli, quod nos litteras Huberti de Solen famuli memorie felicis sigillatas sigillo nobilis viri domini Reynoldi comitis Gelrie, non cancellatas, non abolitas, nec in aliqua parte sui viciatas recepimus, vidimus et legimus sub forma verborum, que sequuntur: Nos Reynoldus comes Ghelrensis vniuersis presentia visuris vel audituris salutem cum notitia veritatis Noueritis, quod constitutus in nostra presentia Hubretus de Solen noster dilectus famulus resignauit nobis domum suam lapideam sitam in Auenzaet, cum area, in qua dicta domus est constructa, videlicet infra fossatum, quam quidem domum cum dicta area eidem restituimus et suis heredibus de herede in heredem a nobis et a nostris successoribus in feodem tenendam vna cum decimis nostris noualibus in parochia de Auensaet, nunc existentibus et in futurum superuenientibus, perpetua possidendis, vt ipse et sui heredes nobis et nostris successoribus in nostro seruitio eo magis sint beniuoli et parati. In cuius rei testimoniuem sigillum nostrum presentibus duximus appenendum. Datum anno Mº.CCº.XVº. primo in die beate Praxedie virginis. Et nos abbas sigillum nostrum apposuimus huic scripto in testimonium premissorum. Datum anno Domini Mº.CCCº. septimo, in die Translationis beati Martini.

2. De oudste dochter van Otto, heer van Zoelen, wordt beloofd aan de zoon van Arnoud van Arkel, d.d. 18-4-1298.[147]

In ’t jaar 1298, den 5 dagh na d’acht dagen van Paassen,[148] heeft Aarnd van Arkel, ridder, *soon van Heer Jan de Sterke, deses Heer Jan van Arkels Oud-oom*,[149] van Reynold, Graaf van Gelre, als Momboir, van de Dochter van wijlen Heer Otto van Zoelen verkregen ‘t Kasteel van Zoelen by de Lingen, tussen Tiel, en Buyren, met sijn toebehooren, als ‘t van hem te leen gehouden word, te bewaren, tot dat de Dochter mundigh, dat self te leen ontfanght, sterft sy eer, of sonder Kinderen, sal hy ’t Reynold, of sijn Erven vry weder leveren. In krijgstijd sal hy ‘t hem en den sijnen openen sonder ‘t Slot schade te doen: Ook beneerstigen[150] dat de Kinderen van Heer Welc,[151] Ridder van Zoelen, met haar Vrienden, ende sijns Arckels Vrienden, haar Erveniss, vertyen (= afstand doen), valt daar twist om, den Graaf sal ‘t slechten[152] tot borgen t’samen, en elk bysonder, Heeren Otto van Buyren, Jan van der Lede, Roelof, genaamd de Kok, Ridders, en Jan van Arkel, sijn beminde Maag, Knape.

3. Belening Otto van Zoelen, ridder, met het goed van zijn schoonvader, d.d. 27-11-1337.[153]

Wi Symon, Greve van Benthem, doen cond ende te weten allen luden die desen brief zolen ziene ofte horen lesen dat wi beleent hebben ende belenen mit desen brieve heren Otten van Zoelen, ridder, al

---

[146] CDN (1851), Oorkonden Buren no. 9, blz. 11, d.d. 4-7-1307 (vidimus van een oorkonde van 21-7-1291).
[147] A. Kemp, *Leven der doorluchtige heeren van Arkel ende jaarbeschrijving der stad Gorinchem* (Gorinchem, 1656), blz. 52.
[148] Normaliter volgt datumregel aan het eind van een oorkonde.
[149] Dit zal niet in het origineel gestaan hebben.
[150] = zich inspannen.
[151] = Welter/Wolter ofwel Wouter.
[152] = beslechten.
[153] NA, Archief van de Nassauschen Domeinraad, deel I, inv.nr. 1267, d.d. 27-11-1337.

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

sullic goet als her Janne van Brandenborch plach te houden van mean anderen (= mijn voorouders) ende van ons, dat comen is van die van Stoutenberch ende van onsen anderen te houden plaghen, alse in momberscap vrouwen Herborghen sijns echten wives, ende dat van ons te houden also langhe thent tot sire tijt toe, dat wi hem wisen an ende anderen here daer hijt mie rechte af houden sal. Ende dese vorscreven beleninghe heb wi ghedaen mit ordel ende met rechte alst onse manne wiseden, dat wi sculdich waren te doene daer dit gheschiede, daer waren over ons manne alse nameliken heer Heynric here van Berclo, heer Ludolf van Sconenvelde, ridders, ende Arnt van Sconenvelde, knape, ende andere vele goeder lude. Om dat die vast ende stede blieve ende onververbraken, so heb wi desen brief bezegelt mit onsen zegel. Gegheven int jaer ons heren dusent driehondert seven ende dertich des donredages na Sente Katherien dach.

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl

Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

Verwijzingen naar gedrukte bronnen en literatuur

Codex diplomaticus Neerlandicus. Tweede serie 1851-1862. Uitgegeven door het Historisch Genootschap te Utrecht. [CDN]

Corpus Sigillorum Neerlandicorum. *De Nederlandsche zegels tot 1300* (’s-Gravenhage, 1937-1940). [CSN]

Necrologium der Sint Servaas-abdij te Utrecht, in*: Archief voor de geschiedenis van het Aartsbisdom Utrecht,* 27e deel (1901). [Necrologium Sint Servaes]

J.W. Berkelbach van der Sprenkel, *Regesten van oorkonden betreffende de Bisschoppen van Utrecht uit de jaren 1301-1340* (Utrecht, 1937). [Oorkonden Bisschoppen]

A.W.E. Dek, *Genealogie der graven van Holland* (Zaltbommel, 1969). [Graven van Holland]

P. van Doorninck, *Acten betreffende Gelre en Zutphen, 1400-1404* (Haarlem, 1901). [Akten Gelre en Zutphen-3]

P. van Doorninck en J. van Veen, *Acten betreffende Gelre en Zutphen, 1107-1415* (Haarlem, 1908). [Akten Gelre en Zutphen-4]

P.N. van Doorninck, *Schatting van den Lande van Gelre voor het Overkwartier en de Betuwe van 1369* (Haarlem, 1903). [Schatting]

F.M. Eliëns en J. Harenberg, *Middeleeuwse kastelen van Gelderland* (Rijswijk, 1984). [Kastelen Gelderland]

J. de Fremery, *Cartularium der Abdij Mariënweerd* (’s-Gravenhage, 1890). [Cartularium]

R. Fruin Th.Az. en A. le Cosquino de Bussy, *Catalogus van het Archief der Heeren van Montfoort* (Utrecht, 1920). [Archief Montfoort]

J. Habets en A.J.A. Flament, *De archieven van het kapittel der hoogadellijke rijksabdij Thorn* (Den Haag, 1889, 1899), 2 delen. [Thorn]

H.G. Hamaker, *De rekeningen der grafelijkheid van Holland onder het Henegouwsche huis.*
Deel I (Utrecht, 1875). [Rekeningen I]
Deel II (Utrecht, 1876). [Rekeningen II]
Deel III (Utrecht, 1878). [Rekeningen III]

H. den Hertog en B. de Keijzer, De oudste lijst van leenmannen van de Graaf van Gelre, 1326, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 70 (2015). [Leenboek Gelre]

P.W.A. Immink en A. Johanna Maris, *Registrum Guidonis. Het zogenaamde register van Guy van Avesnes Vorst-Bisschop van Utrecht (1301-1317). Met aansluitende stukken tot 1320* (Utrecht, 1969). [Registrum Guidonis]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de Hofstede Arkel in het graafschap Gelre, 1283-1647, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 40 (1985). [Leenkamer Arkel-3]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede Culemborg, 1251-1648, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 42 (1987). [Leenkamer Culemborg]

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl

Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

J.C. Kort, Repertorium op de grafelijke lenen in het Land van Woerden en van de hofstede Woerden, 1281-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 46 (1991). [Grafelijke lenen Woerden-1]

J.C. Kort, Repertorium op de lenen van de hofstede de Ham, 1351-1662, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 47 (1992). [De Hamme]

J.C. Kort, Lenen van de Hof van Zoelen alias Aldenhaag, 1388-1782, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 48 (1993). [Leenkamer Hof van Zoelen]

J.C. Kort, Repertorium op de grafelijke lenen in de Alblasserwaard, 1280-1650, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 52 (1997). [Grafelijke lenen Alblasserwaard]

J.C. Kort, Repertorium op de grafelijk lenen in Zuid-Holland op Voorne, Putten en ten zuiden van de Grote Waard, 1280-1649, in: *Ons Voorgeslacht* jrg. 53 (1998). [Grafelijke lenen Zuid-Holland]

J.C. Kort, *Repertorium op de lenen van Gaasbeek* (Hilversum, 2001). Historische reeks Kromme-Rijngebied 6. [Leenkamer Gaasbeek]

J.C. Kort †, *Repertorium op de lenen van de hofstede Sterkenburg, 1343-1648*. Gepubliceerd op HoGenDa. [Leenkamer Sterkenburg]

Jan Kuys e.a., *De Tielse Kroniek* (Amsterdam, 1983). [Tielse Kroniek]

Jan Kuys, *De ambtman in het kwartier Nijmegen, ca. 1250-1543* (Nijmegen, 1987). [Ambtman]

J. Loeff, *Het archief der Commanderij van St. Jan te Arnhem* (’s-Gravenhage, 1950). [Commanderij]

L.S. Meihuizen, *De rekening betreffende het graafschap Gelre, 1294/95* (Arnhem, 1953). [Rekening Gelre]

S. Muller Fz., *De registers en rekeningen van het Bisdom Utrecht, 1325-1336.* Deel I (’s-Gravenhage, 1891). [Registers en rekeningen I]

S. Muller Fz., *Regesten van het archief der Bisschoppen van Utrecht, 722-1528* (Utrecht, 1927). [Regesten Bisschoppen]

S. Muller (e.d.), *Oorkondenboek van het Sticht Utrecht tot 1301*. [OSU]
Deel I: 695-1197 (Utrecht, 1920).
Deel II: 1198-1249 ((’s-Gravenhage, 1940).
Deel III: 1249-1267 (’s-Gravenhage, 1949).
Deel IV: 1267-1290 (’s-Gravenhage, 1954).
Deel V: 1291-1301 en supplement op de delen I-V 966-1296 (’s-Gravenhage, 1959)

Is. An. Nijhoff, *Gedenkwaardigheden uit de geschiedenis van Gelderland door onuitgegevene oorkonden opgehelderd en bevestigd.* Eerste deel (Arnhem, 1830). [Gedenkwaardigheden I]

Is. An. Nijhoff, *Gedenkwaardigheden uit de geschiedenis van Gelderland door onuitgegevene oorkonden opgehelderd en bevestigd.* Tweede deel (Arnhem, 1833). [Gedenkwaardigheden II]

Is. An. Nijhoff, *Gedenkwaardigheden uit de geschiedenis van Gelderland door onuitgegevene oorkonden opgehelderd en bevestigd.* Derde deel (Arnhem, 1839). [Gedenkwaardigheden III]

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl

Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

W. Prevenier en J.G. Smit, *Bronnen voor de geschiedenis der dagvaarten van de Staten en steden van Holland voor 1544*. Deel I: 1276-1433 tweede stuk ('s-Gravenhage, 1987). RGP Grote Serie 202. [Dagvaarten I]

R.A.D. Renting, *Regestenlijst van de schepenkist-oorkonden uit het rechterlijk archief van Arnhem* ('s-Gravenhage, 1952). [Schepenkist-oorkonden]

A.P. van Schilfgaarde, *Het archief van het Huis Bergh* (Nijmegen, 1932). [Bergh]

A.P. van Schilfgaarde, *Het archief der Heeren en Graven van Culemborg* ('s-Gravenhage, 1949). [Culemborg]

J.J.S. Baron Sloet e.a., *Register op de leenaktenboeken van het vorstendom Gelre en graafschap Zutphen.* Het kwartier Nijmegen (Arnhem, 1924). [Leenaktenboeken-5]

L.A.J.W. Baron Sloet, *Oorkondenboek der Graafschappen Gelre en Zutfen tot op den slag van Woeringen, 5 juni 1288* ('s-Gravenhage, 1872). [OGZ]

H.J. Smit, *Rekeningen der graven en gravinnen uit het Henegouwsche huis*.
Deel I (Utrecht, 1924). [Rekeningen VI]
Deel II – nalezing (Utrecht, 1929). [Rekeningen VII]
Deel III – inleiding (Utrecht, 1939). [Rekeningen VIII]
W.A. van Spaen, *Oordeelkundige inleiding tot de Historie van Gelderland* (Utrecht, 1804), deel III. [Oordeelkundige inleiding III]

J.F. Willems, *Rymkroniek van Jan van Heelu betreffende de slag van Woeringen van het jaer 1288* (Brussel, 1836). [Rymkroniek]

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl

Klik hier voor het totale register van Genealogieën.